

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto II.

V Celovci 10. maja 1883.

Št. 9.

Slovenci, veselite se!

Vedno ste tožili, kako Vas tišči šolsko breme, zdaj vam bo to breme nekoliko olajšano, kajti v državnem zboru bila je sprejeta nova šolska postava s tremi glasovi večine.

Kaj pa je dobrega na tej postavi? boste prašali. Govorili smo že o tem; naj stvar še enkrat povemo:

Koroški in štajerski Slovenci in mnogo drugih deželanov morali so do zdaj otroke po osem let v šolo pošiljati. To je bilo hudo za otroke, ki so morali dan na dan zgodaj vstajati, v šolo hiteti, tam se preživiti s kosom kruha celi dan in še le zvečer vračati se domu. In če je prav otrok že vse znal, kar se more v taki šoli na kmetih naučiti, namreč brati, pisati in krščanski nauk, vendar ni smel prej izstopiti iz šole, dokler ni dopolnil celih osem šolskih let. Kako olajšavo dobili je bilo kaj težavno in mudno. Še hujše breme pa je bila šola za stariše: potrebovali so več otroke doma za pašo in za delo, in so morali tuje ljudi najemati in plačevati, ker so bili primorani, otroke v šolo pošiljati, če ne, so zapadli kazni. Zavolj tolikega šolanja so bile tudi vse šolske hiše pretesne, po vseh krajih so se morale graditi drage šolske palače, in kdo je vse to plačal, ako ne kmet?

Zdaj bo nekaj boljši: Nova postava govori, da so otroci sicer osem let primorani v šolo hoditi, toda ako občinski zastop tako sklene, prosi in potrebo dokaže, mora se mu dovoliti, da otroci po končanih šestih letih, ako so se naučili predpisanih predmetov, zadnji dve leti le še po enkrat ali dvakrat na teden obiskujejo ponavljajno šolo. Ako bi pa občinski odbor sklenil, da ostane pri osemletni šoli, potem imajo pa starši vsacega otroka pravico zahtevati, da se jim njih otrok po končanih šestih letih izpusti iz vsakdajne šole, ako se s pričevalom izkaže, da že zna pisati, brati, računati in krščanski nauk.

Tudi se bodo upeljale poldnevne šole, da bodo manjši otroci dopoldne, večji pa popoldne doma ostali. Treba bo tudi menj učiteljev in kar je za slovenske Korošce zelo imenitno, da bo le en učitelj in ta Slovenec, ne pa dva, en Slovenec in drugi trd Nemec; ker slovenskih učiteljev zmanjkuje. Po novi postavi bodo učitelji nadzorovani tudi zunaj šole, kako se obnašajo, kar bo dobro na vse strani.

Pričakovati je, da se bojo vse kmečke občine oglasile za šestletno šolo. S tem se bodo zmanjšali tudi šolski stroški. Nadalje je tudi to dobro

v novi postavi, da morajo biti učitelji tiste vere, kakor otroci. V mnogih krajih na Nemškem so namreč katoliškim otrokom dajali judovske učitelje; kako bo pa tak otroka v krščanskem duhu izredil in izučil? Prav je tedaj, da se je taka postava naredila. Kjer je pa več judovskih otrok, ko krščanskih, tam bo učitelj pa judovske vere. Tako je prav. Še bolje bi pa bilo, ko bi sploh kristjanski otroci imeli posebej svoje šole, judovski pa posebej.

Nemški liberalci so se tej postavi močno upirali. Gnali so v državnem zboru tak krik, kakor bi se moral svet podreti, če se ta postava potrdi. 14 dni so se prepirali in niso pomislili, da nas njih zborovanje stane vsak dan 4000 gld., tedaj v 14 dneh 56.000 gold. Polovica tega denarja bi se bila prihranila, ako ne bi bili nemško-liberalci imeli toliko praznega govoričenja in zabavljanja. Tudi koroški poslanci so vsi glasovali zoper to pametno postavo. V koroškem deželnem zboru so sami spoznali in predlagali, da se mora šolsko breme prebivalcem na deželi olajšati; tedaj sami sebe po ustih bijejo, ako govorijo v Celovcu takó, na Dunaji pa spet drugači!

Obrača se na boljše; upajmo, da bomo tudi slovenske šole kmalo dobili!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Grebinski vihar.) Dopis „iz grebinske okolice“ v 6. števil. „Mira“ naredil je veliko burjo. Ker je tisti kmet pisal, da se mu grajščinska drva predraga zdijo, odpovedala je grajščina vsem kmetom drva in steljo. Vsaj tako slišimo od več strani. Vrh tega je še rentmeister Alič našega vrednika tožil na razžaljenje časti. Celi okraj je razburjen. Eni pravijo, da je tisti dopisnik v mnogih rečeh prav imel, drugi pa vlečejo z grajščinskimi uradniki, pišejo na našega vrednika rekomandirana pisma in zahtevajo od njega, naj bi jim on zdaj priskrbel drva in steljo. Tudi zahtevajo, naj jim pové tistega, ki je to pisal.

Čemu toliko jeze in podpihovanja? Mi smo tisti dopis natisnili, da bi če mogoče kmetom kaj pomagali. Če mora kmet drva in steljo kupovati, potem je gotovo siromak, naj drva še tako po ceni dobi; saj še taki težko shajajo, ki imajo sami drva na prodaj. Tudi smo mislili, da bi spadalo v področje političnih oblastnij, to zadevo v red spraviti, kajti kmetje pravijo, da se bodo morali v Ameriko izseliti, če se jim drva od-

rečejo ali prav drago zaračunijo. Ako bi mi bili milijonarji, dajali bi kmetom v Grebinji drva za stonj; če je pa grajščina z a v o l j e n e g a vsem kmetom drva odrekla, zakaj se zdaj od nas odškodovanje zahteva, ki smo hoteli le kmetom pomagati in to važno stvar v razgovor spraviti? Grajščinski uradniki pravijo, da kmetom dobro hočejo, tedaj naj to dokažejo s tem, da bodo kmetom drva kolikor mogoče po ceni dajali, ker brez drv in stelje res kmetovati ne morejo!

Vredništvo „Mira“.

Iz Celovca. (Razstave.) Celovška hranilnica je pripomogla, da se je že stavilo več prelepih palač, stavimo: palača ljudske kuhinje, kmetijske in rudarske šole, palača muzeja, zgodovinske in obrtniške družbe. V prostorijah obrtniške družbe so vedno razstavljeni izdelki naših obrtnikov in rokodelcev. Tam vidiš vsake sorte hvale in občudovanja vrednih reči, ki se delajo po fužinah, puškarijah, rudarijah in tovarnah ali fabrikah, — ki jih narejajo posamezni obrtniki in rokodelci. Med njimi nahajajo se tudi izdelki slovenskega podobarja in cementtehnikarja gosp. Fr. Ozbiča. Ta ravno zdaj izdeluje veliko podobno sv. škofa Valentina za proštno cerkev v Tinjah. Kdor jo vidi, ne more je dosti pohvaliti. Prav bi storili Slovenci, ki v Celovec dohajajo, ako bi hodili tudi v razstavo gledat. — Od 25. do 29. aprila je bila v hotelu „Sandwirth“ razstava vrtnarijskih pridelkov, posod in orodja. Velika dvorana je bila polna zelenjave in cvetlic, pa tudi orodja, ki ga vrtnarji potrebujejo. Ne samo vrtnarji, tudi posamezne družine so poslale najlepše svoje pridelke v to razstavo. Vsak den so ljudje od jutra do večera razstavo gledat hodili. 29. aprila — nedeljo — ob 11 uri dopoldne so se darila delila v denarjih, medalijah in pohvalnih pismih. Take razstave so kaj hvalevredne in koristne, ki ljudi zauzimajo in vnemajo za take reči, ki jim ne donajajo samo veselja in kratkočasa, temuč tudi denarjev in dobička.

Iz Celovške okolice. (Landsturm.) Ni še dolgo, kar sem se podal na sprehod proti Šmartnu. Na polji mi pride naproti nek star že davno mi znan berač in me prosi za božji dar. „No kako je“, ga nagovorim. „Gospod, huda je, bil je te dni „Landsturm“; dobro, da me niso dobili, komaj sem jo pobrisal. Vetrinjski župan je napravil „Landsturm“ zoper berače; videl sem, kako sta dva človeka jih gnala 8 ali 10 beračev proti Celovci; jes sem komej pete odnesel. Ne grem nikoli več v Vetrinj ali Zakamen beračit, da me Seebacherjev „Landsturm“ ne zagrabi. — No! sem si mislil, to je pa nekaj modrega in hvalevrednega, da gospod župan Seebacher - Jezernik napravlja „Landsturm“ ali črno vojsko zoper berače, potepuhe in vlačuge. Naj le vse take, „ne bodi jih treba“, odpodi ali polovi, to mu bode več hvale in slave doneslo, kakor pa to, da nemškutarske shode v Celovci napravlja. To ni lepo, če kdo svoj narod in svoj jezik grdi; — to se pravi: V svojo lastno skledo pljuvati.

Iz Velikovške okolice. (Nemščina v šolah. Drva in stelja. Tatje.) Dopis iz Grebinjske okolice v „Miru“ št. 6 je res pravo zadel, da se slovenski otroci v šoli z nemščino samo mučijo in se jim glave čisto zmešajo. Pri

vseh narodih je prvi poduk v maternem jeziku, tako pri Nemcih, Italjanih, Francozih, Madjarjih, Hrvatih, Poljakih, Špancih itd. Zakaj bi bilo to za koroške Slovence slabo, kar je za vse druge dobro? Ako bi bile šole slovenske, naučili bi se otroci krščanskega nauka, branja, pisanja, računstva in še marsikaj drugega. V petem in šestem letu bi se lahko tudi nekoliko nemško naučili. Če se pa že v prvih letih z nemščino začne, ko otroci še svoj materni jezik komaj poznajo, toliko bolj tujega nemškega, potem se to pravi, šolski poduk postavljati na glavo.

Kar je pa vaš dopisnik govoril od drv, to je pomota, kakor ste že povedali, kajti kmetje so veseli, da za ta denar drva dobijo, v Velikovecu na trgu bi jih morda plačevali še dražej.

V noči od 5. do 6. aprila so hoteli tatovi gosp. Št. Štefanskega fajmoštra spet okraati, pa so bili še o pravem času zasledeni in zapodeni.

Iz Belaka. (Učimo se od Nemcev!) Nemci čisljajo svojo nemško besedo kakor največjo svojo svetinjo in jo varujejo kot buncico v očesu. Oni vidijo nevarnost za svojo nemščino že v tem, ako med njimi naseljeni tujci ne postanejo na nos na vrat Nemci. Temu je priča to, kar se je pred nekaterimi meseci godilo na Dunaji. Tam je med Nemci naseljenih več kot 200.000 Slovanov, posebno Čehov. Ti so dobili od ministerstva postavno dovoljenje, da smejo za česke otroke osnovati ljudsko šolo s českim podučnim jezikom in proti temu, da se bode tudi učil nemški jezik kot predmet. Ta ljudska česka šola bi se inela napraviti v oddaljenem predmestju „Favoriten“ imenovanem, kjer največ Čehov vkup prebiva, pa ne na stroške Dunajčanov, ampak na stroške neke česke družbe, torej izključljivo za česke denarje. Komaj pa je bila dovoljena ta česka privatna šola, so zagnali nemški Dunajčani strašen hrup in vrišč po vseh časopisih, po svojih društvi in shodih: od vseh strani so leteli protesti proti tej pravičnej ministerske naredbi, z eno besedo bilo je strahu in poloma, kakor bi Dunaj od vseh strani gorel, kakor bi oblegal divji Turek veliko mesto. Nemci so trdili in se pridruževali, da je česka privatna šola velika nevarnost za nemško besedo na Dunaju, da se ne pustijo nikakor čehisirati ali v Čehe preliti.

Slovenci! ali to niso podučljive dogodbe za nas koroške Slovence? Nemci na Dunaju spoštujejo, ljubijo in varujejo svojo materno besedo in se bojijo jo izgubiti, če dobijo med njimi stanovajoči Čehi za svoj privatni denar česko ljudsko šolo. Kaj pa mi, ki doslej nimamo še nobene ljudske šole v maternej besedi na svojej lastnej zemlji, ki toliko plačujemo za šolo? Težko prislužimo denar in težko plačujemo visoke davke. Pa naj ne bode nam žal za denar, ki ga plačujemo za šolo, to je kapital, ki sčasoma donaja visoke obresti. Le na to glejmo in na to tiščimo po vseh postavnih potih, da bojo za naše otroke vse šole tudi tako uravnane, kakor so za nemške, magjarske, italijanske in vseh drugih narodov otroke: Za naše slovenske otroke naj bojo šole tudi slovenske! — Učimo se od Nemcev!

Iz Dijekš. („Mir“. Kupčija s kostruni. Nove orglje. O združenji s Hudokrajčani. Toča.) Mi tukaj na nemški meji

prav radi beremo „Mir“ in se vselej razveselimo slišati, da je „Mir“ že prišel po pošti. Kar vsi se vsujemo po njega.

Dne 17. aprila sta prišla k nam dva tirolska kupca po ovce in koštrune. Imeti jih želita 200 do 300, in jih poženeta od tod v Tirole in potem na Francozko. Gospodarji, glejmo, da bomo imeli lepo pleme in rejeno živino na vigred, ker nam tuji kupci lepe denarje za njo nosijo!

Pri nas bomo dobili nove orglje in jih že težko pričakujemo.

V št. 6 „Mira“ sem bral od Hudokrajčanov in tudi jaz moram potrditi, da nimajo čez pol-drugo uro v Dijekše; saj še mnogo Vodovčarjev prihaja vsako nedeljo v Dijekše. Njih načelnik g. Kralj je naroden in vse hvale vreden možak. Kdo se bo upiral, tacega moža sprejeti za srenjčana?

18. aprila imeli smo tukaj prvo letošnjo točo v debelosti lešnikov.

Št. Jakob na cesti. (Vreme. Procesije. Šole.) Zadosti dolgo nam je mraz nagajal in vigred ustavljal. Zdaj je vendar prišlo gorkeje vreme. Posebno koristen je bil za nas kmete dež v križevem tednu. Ljudje so bili prav veseli in imajo upanje do dobre letine. Procesije v križevem tednu vdeležilo se je pri nas letos prav mnogo ljudi, da že davno ne toliko. Naš obče-priljubljeni gosp. fajmošter so bili kaj veseli videti, da je ljudstvo pri nas še verno, akoravno smo tako blizu mesta.

Kar „Mir“ o naših šolah piše, je vse resnično. Tudi pri nas se v šoli le preveč nemškutarji, in odrasčeni ljudje, ki so v šolo hodili, potem še v svojem jeziku brati ne znajo; tisto betvice nemščine pa tudi pozabijo, tako da jim šola nič ne koristi. Kogar branje veseli, se mora potem še le na stara leta slovenskega branja učiti.

Iz Vetrinjske okolice. (Prazne sanje.) Nemškutarji posebno pri nas ljudi največ s tem slepijo, da jim pravijo: „Če bodo vaši otroci nemško znali, bodo vsi gospodje in gospe postali.“ Nekteri naših kmetov so res tako neumni, da jim to verjamejo. Ker gospode slišijo zmirom nemško govoriti, zato mislijo, da bodo tudi njih otroci gospodje postali, če bodo nemški znali. Taki mislijo, če bo njih fant le nekaj nemško znal, da ga bodo pri žolnirjih precej za generala naredili; po hčer pa mislijo, da bo kak grof prišel, če bo nemško govorila. Ali so vam nemškutarji res že vso pamet zmešali, da jim take laži verjamete? Ali niste še nikoli na cesti tistih nemških vandrovcov videli, ki raztrgani in lačni po svetu vandrajo in kruha prosijo? Vsi ti znajo bolje nemško, kakor bodo vaši otroci znali, če imate prav vse šole nemške; kajti oni so od nemških staršev rojeni in so tudi v nemške šole hodili, pa vendar morajo kruha prositi! Ali mar mislite, da so na Nemškem sami gospodje, da nič ni kmetov, hlapcev, ne dekel, ne beračev, ne siromakov. Poslušajte vendar, vi brezpametni ljudje, in vedite, da morajo tudi na Nemškem krave pasti, gnoj kidati, orati, sejati, žeti in mlatiti, če prav vsi nemško znajo in če so prav osem let v šolo hodili! V nemških regimentih, kjer so sami nemški žolnirji, tudi ne morejo vsi oficirji biti, največ jih mora vendar le prostakov ali

gmajnarjev biti, čeravno vsi nemško znajo. Dosti jih je seveda Nemcev, ki bi rajši „gospodje“ bili, kakor pa trdo delali in pri tem še slabo živeli. Ker je pa na Nemškem tako že preveč „gospodov“, zato se k nam Slovencem za gospode silijo, in zato nam nemške šole priporočajo, da bi se mi nemško naučili in da bi potem lahko Nemci med nami najboljše službe dobili. Dokler pa naši ljudje nič nemško ne znajo, tako dolgo jim je težko med nami služiti, ker se z ljudmi ne zastopijo. Nemškutarji tedaj le za svoje ljudi govorijo, ne pa za naše. Veliko je bilo že kmetov, ki so nemško znali, pa so jim vendar vse prodali. Pa tudi vašim otrokom ne bo nemški jezik nič pomagal, če ne bodo pridno delali, šparali in pametno gospodarili. Kdor pa le zapravlja, pijančuje in nič ne skrbi za gospodarstvo, bo prej na kant prišel, kakor trdi Slovenec, ki nič brati in pisati ne zna, pa pridno dela, varčno živi in na Boga ne pozabi. Le to je resnica; kar vam pa nemškutarji pravijo, so same laži in zvijače.

Iz spodnje Zile. (Gosp. nadučitelj N. L. na Brdu) dopisa, ki sta v št. 7 in 8 natisnjena, „iz spodnje Zile“, na se obrača. Poslal je vredništvu obširen dopis, v katerem gosp. nadučitelj priznaje, da je „Miru“ poslal 3 ali 4, in „Volksstimme“ 1 ali 2 dopisa, pa nikoli iz lastnega nagiba, ampak ker so ga drugi prosili. O „Südd. Post“ in „Freie Stimmen“ gosp. N. L. molči, torej tudi dopisuje. — Dalje gosp. N. L. potrjuje, da je časnik „Pädag. Stimm.“ v št. 23 njegove izdelke res imenoval „Geistesauschwitzungen“, da pa vrednik k temu ni imel nobenega vzroka in da je le zaradi nekega osebnega razpora poskusil, gosp. N. L. kot nesposobnega človeka pred ljudstvo postaviti. — „Na Brdu, pravi dopis, še noben šolarček ni iz šole stopil, da bi ne znal slovensko brati, zakaj tudi v drugem razredu, kjer en Nemec podučuje, se na slovensko branje gleda.“ „Mir“ šole na Brdu še imenoval ni in pohvali gosp. N. L., če je temu res tako, kakor pravi; pa veliko je nevernih Tomažev. — Gosp. N. L. dalje piše: „Neslišana podstopnost (oj, oj! kako gosp. nadučitelj lepo zna slovensko!) dopisnika „Mira“ je ta, ker trdi, da so šolski odborniki v Borljah gosp. Einšpielerja poslano zaupnico prostovoljno podpisali, in da ljudi (gosp. nadučitelj ali znate slovnico?) tukaj slovenske šole tirjajo. Odborniki so nekaj podpisali, kar jim ni bilo znano in zastopno.“ Ali veste gosp. nadučitelj, kaj so odborniki v Borljah podpisali? No berite! To-le so podpisali: „Podpisani krajni šolski svet Goriške občine se Vam serčno zahvaljuje za govor, katerega ste govorili 12. oktobra 1882 v 10. seji deželnega zbora, da naj bodo naše ljudske šole katoliške, da podučni jezik ostane slovenski in posebno da naj bodo bolj dober kup.“ Podpisani so gg. župan, šolski načelnik, njegov namestnik in dva odbornika. Kaj mislite gosp. N. L., ali ne delate tem gospodom krivice in sramote, če trdite, da zaupnice zastopili in vedeli niso, kaj so podpisali?! — Proti konci piše gosp. N. L.: „Za to ki ste me primerili s psom, bodem še enkrat lajal, in sicer tako, kakor je enega psa dostojno.“ Na to Vam povem: Če se Vam zljubi in za nadučitelja dostojno dozdeva, le lajajte, legati se pa

ne smete, kajti „s psom Vas „Mir“ ni primeril. „Mir“ je le pisal: „Aha! že vemo, kam pes taco moli.“ V vsakem „Abecedniku“ gosp. nadučitelj najdete: da je to pogovor kakor ga imajo Nemci: Aha! Wir wissen schon, wo der Hund begraben ist.“ — Slednjič pa še to vedite, da Vas nihče ni razupil kot sovražnika slovenščine in krščanstva, le to Vam „Mir“ vnovič vmedoče pove: da se naj mož odkritosrčno in značajno drži svoje stranke, ne nosi na obeh ramah, in ni šviga švaga čez dva praga.

Iz Šmarjete pri Dravi. (Sad nemških šol.) Prav resnico je „Mir“ govoril, ko je pisal, da so naši otroci z nemško šolo ob šolska leta dejani. To vem potrditi iz lastne skušnje, ker se meni ni nič boljše godilo. Hodil sem v nemško šolo, kakoršna je pri nas, namreč le nekaj mesecev slovenska, potem pa čisto nemška. Naučil sem se res po nemško brati in pisati, kar nas je pa gospod učitelj drugega učil, od tega nisem nič z a s t o p i l. Tudi nemških bukev nisem zastopil, če sem ktere v roke vzel. Vsak mi bo rad verjel, da sem bukve z veseljem na stran vrgel, ko sem šoli odrastel. Dolgo časa nisem nobenih bukev več pogledal; čemu tudi? saj nemških nisem razumel, slovensko — pa brati nisem z n a l! Tistih par nemških besed, ki sem se jih v šoli naučil, sem kmalo spet pozabil, ker se pri nas doma le slovensko govori. Ko bolj k pameti pridem, začel sem sam sebe prašati: „Čemu sem jaz neki v šolo hodil? V šoli se nisem drugega naučil, ko nemško brati. Kaj pa mi to pomaga, če pa ne zastopim, kaj berem?“ Da bi pa vendar nekaj znal, začel sem se sam učiti slovenskega branja. V kratkih mesecih sem se navadil slovensko brati, in to mi več pomaga kakor vseh dolgih šolskih let: prebiram „Mir“ in bukve od Mohorjeve družbe in sploh kar mi slovenskega pod roke pride. Večkrat si zdaj mislim: „Koliko lepega in koristnega bi se bil lahko v osmih šolskih letih naučil, ako bi bile šole slovenske!“

Ne bodite tedaj neumni, koroški Slovenci, ne tirajte nemških šol, ker v teh se otroci ničesar ne naučijo!

Št. Jur pri Kranji. (600 letnica. Nesreče.) Veliko se govori in piše o 600 letnici Kranjske. Kakor zvesta je bila naša dežela, oziroma narod slovenski v minulih stoletjih, isto tako obljubi slovesno — zapriseže — biti v bodočnosti. In v ta pomen se občeja goditi veličastne slovesnosti, o priходу Nj. Veličanstva presvitlega cesarja, po vsej deželi, posebno pa v belej Ljubljani.

Prav in lepo je to, vsaj s tem pokažejo deželani zavednost in udanost svojo do preslavne vladarske hiše. Gotovo ostane nam ter znanjem lep spomin na to leto. A k temu naj vsak zaveden rojak po svoji moči pripomore. Ali bi ne bilo lepo in koristno, ko bi se v ta namen ustanovljale bralne društva? Marsikje bi se to lahko storilo.

V naši duhovnjiki so tri osebe nenadoma smrt storile, in sicer tako-le: Nek mož se je preobilno žganja napil in ko je šel pozno v noč k domu, je med potjo padel v lužo in so zjutraj mrtvega dobili; drugi je zblaznil in se obesil. Neka ženska je šla na trg v Kranj, in ko je bila

k domu namenjena, med potjo se jej kri vdere in umre. Bog nas varuj tako nepripravljene smrti!

Iz Idrije. (Občinske volitve; rokodelci; nesreča; veličasten pogreb.) Slovenci pa nemčurji so se pri volitvah za občinski odbor trdo sprijeli. Nekteri volilci, ki so se dozdej delali za slovenske narodnjake, so jo zvali, potegnili z nemčurji in podrli prave Slovence. Pa ne mislite, da so naši nemčurji tako prenapeti, kakor vaši na Koroškem; zatoorej tudi za gotovo pričakujemo, da se bode še vse lepo in mirno poravnalo.

Za rokodelce je tukaj dela dosti; zida se tukaj leto na leto in tudi letos imajo zidarji, posebno Lahji, dela dosti; tudi g. Al. Ranzinger popravlja in razširja svojo hišo. Tudi kovači in ključarji imajo posebno v mehanični delavščini in pri rudarji veliko opraviti.

Star financar Šibenik se je te dni s fajfo v zobeh v postelj vlegel; starček zaspi, postelj se vname in hud dim moža zaduši; komaj so ubrali, da ni vse pogorelo.

25. aprila smo imeli pogreb, da je tako veličastnega naša Idrija javeljne vidila. Pokopan je bil gospod dvorni svetovalec Lipold, ki je ravno od presvitlega cesarja dobil slavni red železne krone. Ta visoki gospod je bil rojen v Mozirju iz slavnoznane rodovine, ki nam je že rodila toliko slovenskih korenjakov. Tudi rajni je bil sprva vnet narodnjak, poslednja leta pa je žalibog nekaj omahnil. Naj v miru počiva!

Iz Lahovič pri Cerkljah. (Pomlad. Birma. Šola šolskih sester. Kmetijski potovalni učitelj. Otroška izreja.) Prijazna pomlad je nastopila in imamo prav lepo vreme. Hvalimo Boga za to in prosimo za Njegov blagoslov, da bi nam dodelil dobro letino in kar za dušo in telo potrebujemo! Zadnje tedne smo imeli v našem okraji sv. birmo, tako v Kamniku, v Mengšu itd.

V Repnje so prišle šolske sestre in bodo napravile šolo za deklice. O teh nunah se le dobre reči slišijo, zato upamo, da bodo šole prav dobro oskrbovale, ter da se bodo tam naše deklice mnogo lepega naučile.

Nedavno je prišel kmetijski potovalni učitelj v Komendo in je kmetom govoril, kako naj gospodarijo. Rekel je, da bi bilo dobro, ko bi naši kmetje začeli hmelj saditi, kakor na Štajerskem. Pohvalil nas je, da v našem kraju dobro orjemo. Tudi je povedal, kako je treba gnojnico varovati in ne je pustiti odtekati brez koristi. Koristna naprava je to, da hodi tak izveden mož po kmetih in jih uči kmetovati. Pa tudi to bi bilo potrebno, da bi se otrokom že v šoli nekoliko povedalo od umnega kmetovanja. Za kmečkega otroka je bolj koristno vedeti, kako se sadje cepi, kako se živina redi in polje obdeluje, kakor pa sto drugih reči, ki jih kmalo pozabi, kakor na pr. kako daleč je do mesca, kako se imenujejo mesta v Aziji in Ameriki, koliko zobov ima opica v čeljustih itd. Sliši se, da dobimo na Kranjskem več kmetijskih nadaljevalnih šol. To je kaj dobra misel. Pa še bolj mi ugaja predlog našega poslanca gosp. Detelje, naj se napravi v Ljubljani posebna, slovenska kmetijska šola. Kajti

kmetijskega poduka si ne morem misliti brez praktičnih vaj; učenci morajo sadeže sami videti, ne samo iz bukev brati o njih. S kmetijsko šolo bi bilo združeno lepo zemljišče, kjer bi se učencem vse pokazalo na oči; pri malih, nadaljevalnih šolah na deželi pa to menda ne bo mogoče.

Tudi bi se moralo otrokom že v šoli povedati, zakaj da ne smejo mladih tičev iz gnjezd jemati in kako so tice kmetu koristne. Podučiti bi se morali, da je treba do živali usmiljenje imeti. Kdor v mladosti živali trpinči, postane brezsrčen in hudoben človek in nazadnje še ubijalec, ker se mu potem še človek ne smili. To vse naj bo priporočeno učiteljem in starišem!

Iz Brežkega okraja. (O sadjereji.) V zadnjem „Miru“ ste koroškim Slovencem priporočali sadjerejo in povedali, koliko denarja so Štajerci skupili leta 1882 za svoje sadne pridelke. To je istina. Posebno lani so naši kmetje mnogo skupili za sadje; prišli so pa njega kupci celó iz Würtemberga in Prusije. To je spodbudilo marsikterega kmeta, ki do zdaj še ni poznal vrednosti sadja. Zdaj sadijo divjake, kjer je le kaj prostora, potem pa jih požlahnujejo. Srečen in vesel je gospodar, če sam doživi sad od drevcesec, ki jih je sam nasadil. Kdor pa misli, da sam ne bo užival sadja, naj pa pomisli, da ga bodo njegovi otroci!

Iz Loke pri zidanem mostu. (Agent celjskega lisjaka.) V naši vasi imamo poštno postajo, ktero ureduje neki Gamšek, ki se pa zdaj po nemškutarsko za „Gamschegga“ piše. Žraven poštnega opravila je tudi Glantschniggov agent za „Kmetškega prijatla“, ter je že nekaj teh listov med kmete razdelil. Naši poštenci kmetje so pa „lisjaka“ precej spoznali in se mu odpovedali. Neki kmet je hotel „lisjaka“ nazaj poslati, pa Gamšek mu je toliko časa prigovarjal, da ga je vendar obdržal. (Tukaj je tudi kmet kriv, ker se je skazal preslabotnega. Ni se bilo treba nič zgovarjati, ampak samo reči: „Povejte mi, ali sprejmete list v nazajpošiljatev ali ne? Ako ne, vedel bom, kam se imam pritožiti!“ Potem bi Gamšek precej sape zmanjkalo. — Op. vredn.)

Od gosp. Gamšeka pa sploh ni lepo, da on ne drži z nami Slovenci, od katerih živi, ampak s tistimi celjskimi nemškutarji, kateri tudi največ od Slovencev živijo, pa jih pri vsaki priložnosti le žalijo. „Celjski lisjak“ nam zmirom le nemški jezik priporoča. Mi bi pa tudi njegovim pisalcem in vsem nemškim uradnikom priporočali slovenski jezik, kajti njim je tudi slovenski jezik silno potreben, in če bi se ga dobro naučili, ne bi bilo toliko preprirov zavolj jezika in mi vsi bi bili veliko boljši prijatelji. — Če pa g. Gamšek ne bo dal miru, se bomo z njim še na drugem kraju zmenili, pa vse na postavni poti!

Kaj dela politika.

Presvitli cesar so novo šolsko postavo prav hitro potrdili ali sankcionirali in tako neovrgljivo na znanje dali, da dobro poznajo potrebe in

želje svojih ljudstev. Ali levičarji ne bojo svojih oči odprli? — Deželna zbornica za Tirolsko in Gališko sta razpuščena in tudi volitve že razpisane; čudo in škoda, da se to tudi s Kranjskim deželnim zborom ne zgodi! — Magjari delajo novo postavo za srednje šole, pa seveda navračajo vodo na svoj mlin; zatorej mrmrajo katoličani in vsi nemagjarski narodi na Ogrskem in Sedmograškem. — V nekdanji vojaški meji ali granici so prvokrat volili poslance za deželni zbor v Zagrebu; pa zvoljeni so večidel staroverci in prijatelji sedajne vlade. Katoličani snujejo katoliška društva, v katerih se bojo ljudje podučevali, oživljali in napeljevali, prihodnje leto pri volitvah voliti katoliške narodnjake. — Državni zbor pridno dela, posebno nevtrudljive pa dela odbor za obrtništvo in rokodelstvo; poklical je k svojim sejam več kot 100 strokovnjakov ali zvedenih mož; prišli so v sejo veliki obrtniki in fabrikanti, mali obrtniki in rokodelci, delalci in pomaganci, slednjič tudi zdravniki, naj povedo odboru svoje misli, skušnje in želje. Liberalci tega niso nikoli storili, oni sami vse vejo, zatorej je pa po njihovih postavah šlo vse narobe in vse je skoraj prišlo na kant.

Na Pruskem so se posvetovali o predlogu, katerega je storil poslanec Windhorst, glavar katoliške stranke, namreč: Naj smejo katoliški duhovniki brez kazni sveto mešo brati in svete zakramente deliti; pa padel je ta predlog in sklenilo se je, naj se vse majnikove postave pregledajo in popravijo, tako, da se katoličanom ne bode sila in krivica godila! No! vsaj nekaj, vsaj upanje boljših časov! — Tem hujši se pa godi na Francoskem, kjer se gg. škofje oglašajo zoper brezverne šole; rudečkarji kličejo jih pred sodbo in jih kaznujejo! Že večkrat so Francozi krvavo skusili, kam pelje sovraštvo in razdiranje sv. katoliške cerkve, pa vse je menda bilo zastoj! — Kakošni prijatelji naše Avstrije da so Italijani, pokazali so porotniki v Vidmu, ki so Oberdankova pomagalec Ragosa in Giordani nekriva spoznali. — Na Angleškem stojijo pred krvavo sodbo tisti hudodelci, ki so dva visokoga gospoda v nekem parku ali vrtu umorili; štirje izmed njih so že za krive spoznani in k smrti obsojeni. Pa vse nič ne pomaga; vsak den dohajajo nam po časnikih strašne novice, da so Irski tu in tam koga napadli in umorili, da so tu in tam našli veliko dinamita, s katerim mislijo puntarji ljudi moriti in hiše razdirati. — Tudi na Ruskem ni nič boljše; med tem, ko se delajo velikanske priprave za cesarsko kronanje proti konci tega meseca majnika, med tem beremo od zarot, ki jih je policija zasledila med visokimi uradniki, oficirji in vojaki. — V Srbiji so tisto Heleno Markovič, ki je na kralja Milana strelila, k smrti obsodili. — V Afriki in Aziji evropske vlade: Ruska, angleška, francoska, španska in portugalska čedalje več tamšnjega sveta dobivajo v svojo oblast. Ali bi ne mogla tudi naša vlada si pridobiti kak kos sveta ali kak otok, da bi mogla svoje jetnike in potepuhe, ki nam toliko denarja požró, tje pošiljati: Naj se tam sami živijo in redijo!

Gospodarske stvari.

Nekaj o krtu.

Krta kmetovalci še zmirom ne poznajo: eni pravijo, da je največji prijatelj kmetov, drugi pa ga imajo za največjega škodljivca in ga pobijejo, kjer ga le vidijo. Kaj je tedaj resnica?

Resnica je, da krt kmetu več koristi, kakor škoduje; brez vse škode pa tudi ni. Krt ne je korenice pod zemljo, ampak on rije po prsti le za črvi in gosenicami od hroščev (engerlinge). Ti črvi ali bolje rečeno: podzemelske gosenice, zgrižejo korenice in pokončajo tako ves poljski sad. Zato je krt velik dobrotnik, da te živali pokončava. Krt se loti celo mladih miši in žab ter jih pojé, in sicer ugonobi veliko teh škodljivih živali, ker je od sile požrešen, takó da vsak dan dvakrat toliko sné, kolikor je sam težek. Angležki vrtnarji kupijo vsako leto do sto tavžent mladih krtov na Francozkem in jih spustijo po svojih vrtih, da jim pokončajo podzemelsko škodljivo golazen.

Krti pa spet škodujejo s tem, da namečejo velike krtine, da je potem travnik težko kositi; če se pa te krtine pograbi, omaže se s prstjo trava. Tudi krti s svojim ritjem marsiktero rastlino tako vzdignejo, da pridejo korenice na površje in se potem rastlina posuši. Vendar pa vse to ni taka škoda, da bi se smeli krti pobijati, ker sicer kmetu toliko dobrega storé s pokončevanjem škodljivih mrčesov pod zemljo.

Neki poljedelec pripoveduje to-le:

Pred sedemnajstimi leti je bilo, ko smo imeli pri nas toliko golazni pod zemljo, da je ves sad pokončala. Na 16 oralih zemlje sem trikrat peso vsejal, pa črvi so mi vse korenice zgrižli in sad pokončali. Pa tudi krti so mi nagajali, ker so tako rili za črvi, da so marsiktero rastlino iz zemlje vrgli, ki se je potem na solncu posušila. Moji sosedi so obupali in niso več pese sejali. Jaz sem pa to-le naredil: Mislil sem sam pri sebi: „Ko bi prav veliko krtov v njivo spustil, potem bodo vse črve v kratkih dneh pojedli; in ko na moji njivi ne bodo več živali našli, razkropili se bodo po sosednjih njivah, in jaz bom rešen črvov in krtov.“ Tako sem tudi naredil, in dobro se je poneslo! Kupil sem 17 krtov, po 15 kr. enega. Te krtke sem vse na enkrat spustil v njivo. Ljudje so se mi smijali. Čez dva dni pridem spet na njivo in ne najdem nobene krtine več; ko so namreč krti vse črve pokončali in niso imeli več živeža, pobegnili so v druge njive, moja njiva pa je bila rešena črvov in krtov. Potem sem vso njivo na novo izoral in spet peso vsejal. Ponesla se je prav dobro. Odslej sem vsako leto tako naredil. Navadil sem dva človeka, da sta mi krtov nalovila, kadar sem jih potreboval.

V tem kraju zdaj noben človek krta več ne vbije. V krajih, kjer peso sadijo, plača se živ krt po 20 kr. Krti vandrajo vsako leto iz njiv na travnike, tam se polovijo in prenesejo v vrtove, iz vrtov pa spet na njive.

Po „p. L.“

Kako se mramor pokonča?

Znano je, da je ni kmalo živali, ktera bi bila za poljske sadeže tako škodljiva, kakor mramor (ramar, Wehrl). Težko pa ga je ugonobiti. Pri nas se ukončuje s prav dobrim uspehom tako-le:

Dene se v eno flašo (kakoršne so za kisló vodo) za 5 kr. ribje masti in na vrh se nalije vode. To se dobro zmeša; potem se poiščejo mramorjeve luknje in se s to vodo zalijejo. Mramor pride kmalo na vrh in se lahko pobije. V Litiji jih je nekdo na enem vrtu en popoldan na ta način 30 umoril. Mramorjeve luknje se najložeje najdejo po deževji. X.

Za poduk in kratek čas.

Od starega žolnirja.

(Narodna pripovedka.)

Vojak ali žolnir Gašper je vojake doslužil in dali so mu slovó, naj gre domu ali kamor hoče. V celih dvanajstih letih prišparal si je pri vojaki samo pet rajniš. Kadar kosarno zapusti, gre ves vesel v prvo gostilnico in zapije dva rajniš. Potem jo mahne po svetu, kam? tega sam ni vedel, kajti on ni imel nobene prave domačije. Kmalo mu pride berač naproti in ga milo prosi za krajcar. Gašper, velikodušen kakor je bil, mu dá cel goldinar. Ni dolgo hodil, kar pride drugi berač, še bolj raztrgan, in Gašperja za Božjo voljo prosi, naj mu kaj podari. Stari vojak mu vrže drugi rajniš, tako da je sam le še enega imel. Zdaj pride po poti siv starček, ves onemogel in zapuščen in poprosi žolnirja za dar. Gašper, nekaj nevoljen, mu dá svoj zadnji gold. Pa njegova setev je kmalo dozorela. Stari berač se spremeni v čvrstega moža, in Gašperju tako govori: „Glej, jaz sem dober duh in imam veliko oblast na zemlji. Trikrat sem tebe v podobi berača skušal, pa ti si se dobro obnesel in si meni dal svoj zadnji denar. Zato si pa zdaj izberi za svoje tri rajniš tri reči, katerih si najbolj poželiš. Kar si izvoliš, ti bom dal!“ — Gašper pomisli in reče: „Jaz sem žolnir in take reči obrajam, katerih sem se pri žolnirjih navadil. Daj mi prvič take kvarte, s kterimi bom vsacega obral, kdor bo z mano kvartal. Drugič mi daj tako pipo, katere ne bo treba nikoli basati, pa bo vendar zmirom kadila. Tretjič mi daj tak boben, da če jaz nanj vdaram, mora vsaka reč vanj skočiti, ktereje bom jaz to zapovedal.“ Duh je bil zadovoljen in je žolnirju dal take kvarte, tako pipo in tak začaran boben, kakor je želel. Potem je duh zginil; Gašper pa je šel naprej čez hribe in doline, je obhodil vse dežele, in je nazadnje prišel v deveto deželo.

Kralj devete dežele je bil v veliki žalosti, ker so njega in celo rodovino hudobni škrtati pregnali iz palače in po njej tako strašili, da si noben človek blizo ni upal. Tudi po deželi so škrtati veliko nadleže delali. Kralj si nikakor ni vedel pomagati in v svoji obupnosti je obljubil tistemu, ki bi škrate pregnal, polovico svojega

kraljestva in svojo lepo hčer Ze ben i c o. Ko pride stari žolnir v tisto mesto in ko je zvedel, kaj se tukaj godi, rekel je precej, naj ga peljejo v tisto zakleto palačo, da bo škratom že vzel korajžo. Gašper je bil namreč korenjak, da malo taci, in se ni kmalo kake reči vstrašil. Neko liko se je tudi na svoj boben zanašal, češ, ako vse drugo spodleti, si bo pa s tistim pomagal. Ko Gašperja v palačo pripeljejo, vsedel se je za mizo, tobak kadil in čakal na škrate. Mislil je, da bo pri škratih večerjal, zato je bil nejevoljen, ko je že dolgo čakal, pa nobenega škrate ni bilo blizu. Ko ura polnoči odbije, telebi od stropa doli grozen škrate, tako grd, da se popisati ne more.

(Konec prihodnjic.)

Smešničar.

T u j e c: „Povejte mi, gospod gozdar, koliko let doživi jelen?“

G o z d a r: „To je odvisno od tega, kdaj se ustrelji; prej ko se ustrelji, menj let doživi.“

Družba sv. Mohora.

Tako razveselivne novice, kot danes, še nismo nikoli o družbi sv. Mohora poročali. Ko se je l. 1875 oglasilo 26.336 udov in l. 1876 celo 26.815 družbenikov, prešinila je vse rodoljube neizrekljiva radost in tuji so nad tako ogromnim številom kar strmeli. Sploh pa se je mislilo, govorilo in pisalo: sedaj je družba dospela do vrhunca svojega razvitka, svojega napredka. In res se je leta 1877 število udov skrhilo na 25.863 in leta 1878 na 24.412 družbenikov. Dasiravno se je leta 1879 pomnožilo zopet na 25.333, leta 1880 pa na 25.430 in leta 1881 na 25.094 udov, zmanjšalo se je lani za 610 udov, tako, da je bilo l. 1882 vpisanih 527 dosmertnih in 23.947 letnih, vkup: 24.474 družbenikov. Letošnja nabera je sklenjena, prospeh družbe pa tako sijajen, tako velikanski, da presega vse naše nade, vse naše upanje! Kajti čez 28.000 udov je letos družbi pristopilo, tedaj okoli štiri tisoč več kot lani. Toliko jih dosedaj še nijedno leto ni bilo vpisanih. Imenik se sedaj sestavlja, končno uredjen je za Goriško nadškofijo, za Krško in Lavantinsko škofijo. V prvi se je število pomnožilo za 1085 udov in Goriška nadškofija šteje letos 3883 družbenikov; tudi na Koroškem jih je za 210 več in Krška škofija ima letos 2608 udov družbe sv. Mohora; v Lavantinski škofiji pa nije dekanije, da ne bi štela več udov, kakor lani. Na novo je vpisanih 1148 in samo Lavantinska škofija šteje 9125 družbenikov. Kakor hitro bode imenik Ljubljanske, Tržaško-Koprške, Sekovske škofije in drugih končno uredjen, bomo natenko naznanili tudi število dotičnih udov. Toliko je gotovo, da je družba tudi v teh škofijah letos veselo napredovala, ker je število udov za pol drugi tisoč v njih narastlo. In kdo je največ pripomogel k tako nepričakovanemu in tako velikanskemu razvitku naše družbe?

Upisovanske pole pričajo, da veliko novih udov je privabila obče pohvaljena Volčičeva knjiga: „Življenje Marijino“, druge zopet je kar „vlekla“ težko pričakovana cerkvena pesmarica in molitvena knjiga: „Cecilija“, in zaželena: „Cerkvena zgodovina.“ Vendar kaj pomagajo najboljše in najmikavniše knjige, ako jih nihče priprostemu ljudstvu in narodu ne priporočuje! To pa so ravno letos s posebno skrbjo in s pravim navdušenjem storili gg. poverjeniki, farni predstojniki in družbini prijatelji po vseh slovenskih pokrajinah. Jim gre prva in največja zasluga, tedaj tudi vsa hvala in zahvala, za sijajni napredek, katerega je družba letos doživela. Posebna hvala in zahvala gre pa tudi našim domačim listom in časopisom, ki so vsi brez izjeme ob vsakej priložnosti družbo sv. Mohora priporočevali in narod spodbujali k pristopu. Odbor spolnuje le svojo dolžnost, da vsem rodoljubom, ki so njegovo prizadevanje tako požrtovalno, tako neutrudljivo in vstrajno podpirali, izreka očitno in najkrepkejšo zahvalo.

Kaj je novega križem sveta?

* (Svete binkošti in društvo „Alpenrose“ v Borovljah.) Liberalni tuji Nemci in naši nemškutarji so volje, visoke binkoštno praznike prav „nobel in liberalno“ obhajati. Nemško pevsko društvo „Alpenrose“ se poda binkoštno nedeljo ob štirih zjutraj iz Borovlj skoz Bajtiše v Sele, tu je pri „Možeju“ ob sedmih kosilica, ob 11 so na Obirskem in ob 12 v Železni kapli. Zvečer je v Kapli pevska veselica. V pondeljek se odpelje društvo do „Miklavca“ in odtod skoz Apače, Šmarjeto in Glinjane na dom v Borovlje. Od božje službe ni ne duha ne sluha; kaj pravite k temu, katoliški Slovenci? Naš nadučitelj gosp. Fugger, ki družnike tega društva peti uči, menda ne pojde z njimi; to bi ja bilo vendar preveč.

* Za obrtnijske šole je odločeno podpore: za Borovlje 400 gold., za Celovec 530 gold., za Železno Kaplo 200 gld., za Beljak 250 gld., za Velikovce 150 gld., za Kočevje 200 gld., za Ljubljano 2000 gld., za Novo mesto 400 gld., za Tržič 150 gld., za Slov. Gradec 100 gld., za Maribor 300 gld., za Gorico 400 gld. — Pri Beljaku je oven umoril 2½ letnega otroka s tem, da ga je tako močno trkal. — V Črni so tatovi pokradli občinsko blagajnico. — Županu v Trebižu je bilo tudi vkradenih vrednostnih reči za 500 gld. — V Žrelcu so med kurami našli divjega petelina in ga ustrelili. — Morilec F. Z., ki je bil v Celovcu na smrt obsojen, so cesar smrtno kazen odpustili in bo 16 let sedel. — Nedavno so v neki celovski gostilni prijeli nekega sleparja iz Dunaja, ki je bil tam precej denarja odnesel.

* (Cesarsko potovanje po Kranjskem.) V sredo dne 11. julija ob 1½ ure popoldne: Prihod na deželni meji v Trbovljah. Popoldne ob 4½ uri: prihod v Ljubljano. Zvečer ob 8. uri: bakljada s petjem. V četrtek dne 12. julija: v Ljubljani. Zjutraj ob 8. uri: slovesna sveta maša. Dopoldne ob 10. uri: Poklanjanje deželnih poslancev, dvornih dostojanstvenikov

itd. na najvišem dvoru. Popoldne ob 3. uri: Najviše ogledovanje. Zvečer ob 8. uri: Predstava v deželni gledališčni. V petek dne 13. julija: v Ljubljani. Zjutraj ob 7. uri: ogledovanje vojaške posadke. Popoldne ob 10. uri: Splošne avdijence (zaslišavanje). Popoldne ob 1. uri: Najviše ogledovanje. Popoldne ob 4. uri: Slovesno streljanje in potem ljudska veselica. V saboto dne 14. julija: v Ljubljani. Zjutraj ob 7. uri: Najviše ogledovanje vojaštva. Popoldne ob 11. uri: Najviše ogledovanje. Popoldne ob 3. uri: Najviše ogledovanje. V nedeljo dne 15. julija: v Idriji — Ljubljani. Zjutraj ob 6 $\frac{1}{2}$ uri: Vožnja na Spodnji Logatec, v Gornjo Idrijo. Prihod popoldne ob 10. uri: Najviše ogledovanje rudokopa. Popoldne ob 1. uri: Vožnja nazaj v Ljubljano. Prihod tje ob 4 $\frac{1}{2}$ uri. V ponedeljek dne 16. julija: Ljubljana — Kamnik — Kranj — Begnje — Bled. Zjutraj ob 7. uri: V Kamnik. Najviše ogledovanje. Popoldne ob 10 $\frac{1}{2}$ uri: daljno potovanje v Kranj. Prihod ob 12. uri: Najviše ogledovanje. Popoldne ob 1. uri: na Lesce v Begnje. Najviše ogledovanje. Popoldne ob 3. uri: V Bled. Prihod tje ob 4 $\frac{1}{2}$ uri. Zvečer ob 9. uri. Svečanost na jezeru. V torek dne 17. julija zjutraj: Otpotovanje.

* (Slovenska Matica) svojim udom naznanja: Po pravilih slovenske Matice plačujejo družniki v prvi polovici vsakega leta — naprej, da se njih imena natisnejo v imeniku in da prejmejo potem knjige. V treh ali štirih mesecih bode Matica razpošiljala svoje knjige za leto 1882 in 1883 skupaj in tako nadomesti, kar je doslej zamudila; zahteva se pa, da tudi njeni udje storijo svojo dolžnost, in sklenjeno je, da Spomenika ne dobi, kdor ni plačal že za leto 1883. Da se torej imenik prav sestavi in knjige oddajo le resničnim družbenikom, prosijo se po tej javni poti ter vabijo poverjeniki in drugi, naj pošljejo svoje doneske vsi, kateri jih še niso za leto 1882, pa tudi za leto 1883 vsaj do 15. junija t. l., da Matica dospé tako do svojega pravega reda.

* O priliki cesarjevega bivanja v Ljubljani se bo tam napravila poleg obrtne tudi živinska razstava. To je prav dobra misel. Več reči ko bo videti, več tujcev bo prišlo, ki bodo denar prinesli v deželo. Mesto pa naj skrbi za to, da se natisne in med potnike razdeli „kažipot“, da bodo vedeli, kaj je sploh v Ljubljani znamenitega in kje se vidi. V tak kažipot bi se lahko vzel tudi kratek popis dežele s posebnim ozirom na planine in lepo ležeče doline, naravne znamenitosti itd. vse v nemškem in slovenskem jeziku. — Novi narodni mestni zbor ljubljanski je nedavno imel prvo sejo in izvolil razne odseke. — Farnej cerkvi v Sežani so svetli cesar podarili 300 gld. za napravo zvonov.

* Nova poštna postaja se je naredila v Gornjem nad Celjem. Tje se bodo pošiljala tudi pisma za Grajsko vas. — Pri sv. Frančišku poleg Gornjega grada so blagoslovili nove zvonove. — V Vuhredu zidajo novo cerkev, ktera bo stala 18.000 gld. — Svetli cesar so šolskim sestram v Mariboru podarili 15.000 gld. — Cesarsko potovanje na Štajerskem: Svetli cesar pridejo v Gradec 1. julija, v Hollenegg 6. julija, v Gleichenberg 9. julija, isti dan v Radgono, Strass, Spiel-

feld in Maribor, kjer ostanejo 10. julija do 6. ure zvečer, o katerem času odidejo v Slatino. Iz Slatine pridejo 11. julija v Celje, od koder odidejo ob pol ene popoldne v Trbovlje, in od tam ob treh proti Ljubljani.

* Vinorejsko društvo v Dornbergu (Trnovem) napravi razstavo domačih vin. — V Trstu je umrl č. g. Miha Švab, kanonik pri sv. Justu. — Umetnik Rendič v Trstu je izdelal prav lep nagrobni spomenik za rodbino Gorjupovo.

Duhovniške zadeve v Krški škofiji.

Č. g. Cojer Jože, župnik v Wolfsbergu, je imenovan za dekana in kn. šk. konsistorijskega svetovalca. Č. g. Hausberger Jože, fajm. v Rojah, je dobil faro v Šmarji; č. g. Čare Jože, gre iz spodnjega Dravbrega kot farni oskrbnik v Roje. Farni oskrbnik v Št. Danijelu na Zili, č. g. Klemenčič Anton, je prestavljen v Šmohor in č. g. provizor v Drolpoljah, Jandl Janez, gre na njegovo mesto v Št. Danijel. Č. g. Sladeček Karl se je fari pri sv. Krvi odpovedal in faro bodo oskrbovali sosedni duhovniki v Zagorici, kamur pride novoposvečeni g. Roch Franc za družega kaplana.

Fare: Št. Martin nad Beljakom, Št. Danijel na Zili, Drolpolje, Lölling in kapiteljska dekanija v Gosposveti so razpisane do 8. junija.

Loterijske srečke

Gradec	75	59	43	36	68
Trst	37	77	23	52	61

Tržna cena

po $\frac{1}{2}$ hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trig.		Belak		Pliberk	
	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.
Pšenica . . .	3 74	3 90	3 60	3 66	3 93	3 75	3 90	3 84								
Rž . . .	2 75	2 80	2 55	2 68	3 72	2 75	2 90	2 72								
Ječmen . . .	2 43	2 50	2 40	2 44	—	2 50	2 60	2 41								
Ajda . . .	2 47	—	2 45	2 44	2 20	—	2 60	2 34								
Oves . . .	1 58	1 45	1 50	1 46	1 42	1 50	1 80	1 56								
Proso . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
Ber . . .	5 11	—	—	4 75	—	—	5 20	4 91								
Turšica . . .	2 63	2 70	2 40	2 44	2 50	2 65	2 80	2 62								
Grah . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
Leča . . .	4 27	—	—	—	—	—	—	—								
Bob . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
Fizol bel . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
„ rudeč . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								

Žitne cene so se neznatno povikšale, cena govejega mesa je pa poskočila za 4 kr. pri kilom. Pri sedajnih žitnih cenah je čudno, da je meso pitane živine tako drago. Goveje meso kila 54, telečje 64, svinjsko 60, kozlički 60, špeh 70, prekajen špeh 80, mast 80 kr., maslo 1 gld. 20 kr., puter 1 gold. 10 kr., jajce 2 kr., smetana 16 kr. liter. Seno 3 gold., slama 1 gold. 20 kr. sto kil.